

Alko Oy:n lausunto alkoholilain muutoksiin

17.10.2025

TaV kuuleminen HE 131/2025 vp

Anton Westermarck

Myönteinen suhtautuminen alkoholin vastuulliseen kotiinkuljetukseen

- Alko suhtautuu myönteisesti esitykseen sallia alkoholin toimitusmyynti kotimaisille vähittäismyyntiluvallisille toimijoille ja Alkolle.
 - Alko esittää, että tilauksen yhteydessä **tehtävä iän tarkistaminen vahvalla tunnistautumisella** palautettaisiin lakiin aiempien esitysluonnosten mukaisena.
 - Norjassa Vinmonopoletilla vuodesta 2001 ja Ruotsissa Systembolagetilla koko maassa vuodesta 2021 on ollut alkoholin kotiinkuljetus.

Ulkomaisista verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä?

Valmisteverojen maksaminen?

- Alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta (alkoholin verkko-ostot ulkomailta ja matkustajatuonti) ei ole julkaistu lainkaan vuonna 2025 tilastoja, siten **alkoholin kokonaiskulutuksesta tai etämyynnin määrästä ei ole tarkkaa tilannekuvaa.**
- Verottajan arvioihin pohjautuen **veroja maksetaan noin prosentista etämyynnistä**
 - Tarkoittaisi vuosittain arviolta **80–100 miljoonaa euron verotulojen menetystä** ja että ulkomaisista alkoholin verkkokaupoista ostetaan noin **30 miljoonaa litraa alkoholijuomia**
 - Verottaja: Kauppatapa perustuu verojen välttämisellä muodostuneeseen hintaettuun.
 - Syksyllä 2024 valmisteverotuslaissa voimaan tullut ostajan ja myyjän yhteisvastuu ei ole parantanut tilannetta, eikä käsiteltävän oleva esitys tuo ratkaisuja verovalvonnan parantamiseen.

Valmisteverojen maksaminen? Käänteisen syrjinnän kieltö?

- Miten verojen maksamista voidaan tehostaa?
 - Etämyynnin rajoittaminen alkoholin vähittäismyyntirajojen mukaisiksi
 - Lisäksi etämyyjien tulisi vähintään rekisteröityä alkoholin etämyyjäksi Suomeen kuten Ruotsissa.
 - Kuljetusyrityksille tulisi asettaa **velvollisuus tarkistaa veronmaksun tunniste** ja etämyynnissä **verovastuu tulisi laajentaa koskemaan myös kuljettajaa ja tuotteen hallussapitäjää**, kuten etäostossa valmisteverolaissa jo on.
- Talousvaliokunnan linjanveto: **käänteisen syrjinnän kieltö**
 - TaVL 8/2024: Käänteinen syrjintä on kiellettyä, jos se vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan väärin tavalla
 - Hallituksen esityksessä **ei ole arvioitu uudistusta käänteisen syrjinnän kannalta** talousvaliokunnan aiemmasta linjauksesta huolimatta.
 - Käänteisellä syrjinnällä tarkoitetaan tässä, että kotimaisten toimijoiden myyntiä rajoitetaan. Käänteinen syrjintä saattaa perustuslain 6 §:n (yhdenvertaisuus lain edessä) ja 18 §:n (elinkeinonvapaus) vastaista, vaikka EU-oikeus ei sitä kaikissa tapauksissa kiellä.

Alkon kansanterveydellisen tehtävän turvaaminen

- Mitä enemmän alkoholijuomien myyntiä tosiasiallisesti laajennetaan monopolin ulkopuolelle, sitä suurempi riski on, ettei alkoholin vähittäismyyntijärjestelmä enää täytä EU-oikeuden vaatimuksia. **Lainsäädännön tulee olla johdonmukaista.**
- Etämyyntiä koskeva esitys (etämyynnin suuruus, verojen välttely, käänteisen syrjinnän kieltö, monopolin piiriin kuuluvien tuotteiden myynti) **muuttavat Alkon kansanterveydelliseen asemaan ja lakisääteistä erityistehtävää.**
- Ratkaisuja:
 - **Etämyynti voitaisiin säätää alkoholin kotimaisten vähittäismyyntirajojen mukaisesti** (enintään 5,5 % ja enintään 8 % käymisteitse valmistetut tuotteet).
 - Lain säätäminen **määräaikaisena**
 - Kyse periaatteellisesta muutoksesta, että sekä kansanterveyteen että kotimaisen elinkeinon toimintaedellytyksiin kohdistuvien riskien hallitsemiseksi muutokset tulisi säätää määräaikaisena lakina.
 - Määräaikaisuus on perusteltua niin rajoittamattomassa kuin vähittäismyyntirajojen mukaisessa vaihtoehdossa.

